

ullen in
of stagnatie
vinden dan
ng, infor-
van groot

w-sektor
oek - voor-
sch sukses

orgehou-
erstrukt-
eze lijn is
net als
d op-

e konsu-
onderwijs
ing aan de
krijgen
ferentiële
ingstechno-
van het Wo-
nma's kunt
eld vor-

t onderwer-
zicht geven
daarin de
tiek.

erden is als
den aan de
zorgingstech-
.

Diskussie en afsluiting

Het middagprogramma van de contactdag Huishoudwetenschappen - werkveld omvatte een discussie, en een afsluiting door dr ir P. K. Schenk, directeur onderwijs van het Ministerie van Landbouw en Visserij.

Uitgangspunt voor de discussie was onder meer een punt uit de inleiding van prof dr. C. Presvelou over de mogelijkheden tot samenwerking tussen de orientaties van de studierichting en het werkveld op het terrein van stages, afstudeerskripties en dergelijke.

mw **E. Kooyman** (Unilever) sprak een vorm van samenwerking tussen universiteiten en bedrijven erg aan. Haar vraag was, of er op papier staat wat een *stageovereenkomst* inhoudt, wat de voorwaarden zijn, welke verplichtingen gelden, wat de tijdsduur is, en welke financiële aspecten er aan verbonden zijn.

Studiecoördinator **C. de Hoog** kondigde de verschijning (in september 1983) aan van een informatiestencil over onder meer de stage, waarin aan deze aspecten aandacht wordt besteed. Wat de financiële kant betreft: het is niet gebruikelijk dat de student betaald wordt (al zou dit wel welkom zijn, red.); wel is normaal gebruik dat de reiskosten worden vergoed.

E. Kloosterman is belast met het 'promoten' van Wageningse afgestudeerden in Nederland, met name bij besturen van provincie's, gemeenten en publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties (PBO's). Hij deelde mee dat het sinds kort mogelijk is dat afgestudeerden via het Centrum voor Kortlopende Opdrachten (CKO) en de Stichting Maatschappelijke Plaats Wageningse afgestudeerden (MPW) voor ongeveer een half jaar tijdelijk werk aangeboden krijgen. Deze mogelijkheid kan door diensten of bedrijven aangegrepen worden om een vraagstuk, waarvoor men zelf geen kennis in huis heeft, door een pas afgestudeerde in een tijdelijke functie te laten uitvoeren. Bij het zoeken en promoten van mogelijke werkvelden voor Wageningse afgestudeerden wordt gebruik gemaakt van de ledenlijst van het Nederlands Instituut voor Landbouw-

kundig Ingenieurs (NILI). In deze ledenlijst zijn ongeveer 200 huishoudwetenschappers opgenomen, waarvan 96 zijn/haar beroep heeft ingevuld en slechts 19% bij welk bedrijf zij/hij werkt.

B. Frijling (buro Ipso Facto) miste een profiel 'onderzoeksspecialisatie' tussen de profielen die genoemd waren. Hij vroeg zich bovendien af, in hoeverre het economisch profiel en het profiel *konsumentenvraagstukken* elkaar overlappen.

mw **A. Hardon** (Wonen) gaf aan, dat men in de eerste fase van de studie niet opgeleid wordt tot onderzoeker. Dat gebeurt pas in de tweede fase. Het is nog niet duidelijk of die tweede fase er voor Huishoudwetenschappen komt.

C. de Hoog (studiecoördinator) benadrukte dat het in de vrije ruimte van de eerste fase wel mogelijk is dat de student zich helemaal op onderzoek richt, met name door vakken te kiezen als 'methoden en technieken' en statistiek. Op deze manier kan de student zich 'extra' toeleggen op onderzoekstechnieken. *Konsumentenvraagstukken* staan binnen de hele richting in de belangstelling, zowel bij Differentiële huishoudkunde, Verzorgingstechnologie als bij Wonen. Binnen Differentiële huishoudkunde (de vroegere sociaal-economische specialisatie) vindt de ingang plaats via het economisch profiel. Bij wonen is dat de 'woonconsument'.

mw **A. Schortinghuis** (zelfstandig adviseur) meende dat er te weinig contact gezocht wordt met *zelfstandige ondernemers*. Ook binnen het zelfstandig ondernemerschap zijn mogelijkheden voor huishoudkundigen.

mw **A. Hardon** (Wonen) wees er op, dat voor een deel de heer Kloosterman dit voor de hele Landbouwhogeschool doet.

Onlangs heeft het Landbouwhogeschoolfonds een leergang 'Arbeidsmarkt' aangeboden voor twee jaar. Studenten kunnen nu kolleges volgen om vaardigheden met dit soort activiteiten op te doen.

mw **D. Aldershoff** (SWOKA) is van mening,

dat *onderzoek* een te geringe plaats krijgt – en tot nu toe heeft gekregen – binnen Huishoudwetenschappen. Naar het werkveld toe betekent dit volgens haar dat onderzoeksinstellingen minder behoefte zullen krijgen aan huishoudkundigen.

Studiecoördinator **De Hoog** wees er op, dat zowel *wiskunde* en *statistiek* als het *onderzoekspraktikum* in het pakket opgenomen blijven. Daarnaast kan een student 'methoden en technieken van het sociale onderzoek' volgen en een *skriptie* schrijven op basis van onderzoek. Er zijn dus wel mogelijkheden voor studenten om zich toe te leggen op onderzoek. In de VS worden studenten binnen de organisaties en bedrijven waar zij gaan werken verder opgeleid tot het nivo en in de richting die de werkgevers wenselijk achten. Dat zou ook nog een mogelijkheid zijn. Het is overigens wel een probleem dat er nog geen duidelijkheid is over de tweede fase-opleiding voor onderzoek.

L. Kiestra (bestuur Nederlandse Gezinsraad) vroeg zich af of er in de studie voldoende aandacht besteed wordt aan het *interpreteren van onderzoek* om tot gefundeerde beleidsadviezen te komen.

mw **Hardon** (Wonen) antwoordde hierop door er op te wijzen dat dit juist een belangrijk aspect van de studie aan de Landbouwhogeschool is.

mw **Hardon** (Wonen) wierp de vraag op of er mogelijkheden zijn om *stagiaires* op te nemen.

mw **C. Zelvelde** (HVP) antwoordde hierop positief.

L. Stavast (Philips) voorzorg in zijn bedrijf in de toekomst moeilijkheden op dit punt in verband met het brede gebied van onderzoek, specificatie, voorbereiding, produktie tot en met het op de markt brengen van het produkt dat konsumentenzaken in het bedrijfsleven bestrijkt. Dit vraagt een lange inwerkperiode en het bedrijf wil enig nut zien van stagiaires.

mw **Hardon** lichtte de stageduur nader toe: de stage is minimaal drie maanden, maar kan door de student verlengd worden tot 6 maanden. Bovendien bestaat de mogelijkheid om de stage te combineren met een *afstudeerskriptie*.

Dat brengt **J. Halink** (NVHCD) tot de vraag in hoeverre de vakgroepen Wonen en Huishoudkunde in de *stagebehoefte* kunnen voorzien, als er opdrachten voorhanden zijn. *Tenslotte* gaat het om een gering aantal studenten.

mw **Hardon** dacht dat dit in de toekomst weinig problemen zal opleveren omdat er een grotere toestroom van studenten wordt verwacht, onder andere in verband met het schrappen van natuurkunde en scheikunde als toelatingseisen.

mw **W. Alting** (St. VWO) konstateerde dat er vele *afstudeermogelijkheden* zijn binnen Huishoudwetenschappen. Hoe formuleer je nu wat voor type huishoudkundige je wilt hebben?

Volgens mw **Hardon** is het het belangrijkste altijd naar een huishoudkundige te vragen. Alle studenten hebben dezelfde basis, al kan de specialisatie sterk verschillen.

Hr **De Hoog** raadt aan, contact op te nemen met de studiecoördinator, die meer lichten kan geven.

mw **H. van Manen** (SWOKA) signaleert dat men zich nu op allerlei universiteiten en instellingen gaat bezighouden met huishoudkundigen problemen. Het is misschien nuttig *kontakt* met deze universiteiten en instellingen te houden.

mw **C. Presvelou** (Huishoudkunde) deelde mee, dat er op dit moment bijvoorbeeld overleg is met prof Van Raay van de Erasmus Universiteit over de nieuwe differentiatie Gezinsekonomie in Rotterdam. In november 1983 komt er een gezamenlijk onderzoeksberaad waar gepraat zal worden over de recessie op het nivo van het huishouden. Daarnaast is er met de universiteit van Hohenheim in de Bondsrepubliek kontakt. Wageningse studenten kunnen daar drie maanden kolleges volgen over institutionele huishoudens, en Duitse studenten die belangstelling hebben voor Ecologie van het wonen en Niet-westerse huishoudkunde kunnen in het kader van een uitwisselingsprogramma in Wageningen komen.

mw **C. van den Ban** (bestuur Nederlandse Gezinsraad) merkt tenslotte op, dat buiten Wageningen de link *emancipatie-huishoudkunde*

niet gelegd wordt.

Hierna was er gelegenheid door middel van een 'poster-session' kennis te nemen van een presentatie van (onderzoeks) activiteiten van de medewerkers van de vakgroepen Wonen en Huishoudkunde. Tot slot van de kontaktdag sprak dr ir P. K. Schenk, directeur onderwijs van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Hij pleitte voor samenwerking met andere universiteiten en hogescholen om 'alle aspecten van huishoudingen en huishoudens zo volledig mogelijk te belichten.' Ook zou er naar een betere samenwerking en taakverdeling met onderzoekinstelling binnen en buiten het agrarisch veld gezocht moeten worden.

Ten aanzien van de tweede fase van de opleiding Huishoudwetenschappen wees de heer Schenk op het volgende: de Wet Twee fasen-structuur kent drie typen van twee fase-opleidingen: de *onderzoeksopleiding*, de *lerarenopleiding* en de *beroepsopleiding*.

Voor de onderzoekersopleiding wordt voorgesteld in de zg. nota-Beiaard om 20 procent van de afgestudeerden van het wetenschappelijk onderwijs (WO) de gelegenheid te geven in een 4-jarig dienstverband aan een WO-instelling te werken als assistent in opleiding. Zo'n assistent kan ook werkzaam zijn op een geaffilieerd instituut. In dezelfde nota wordt

voorgesteld de uiteindelijke verantwoordelijkheid van de lerarenopleiding bij de Nieuwe Lerarenopleiding (NLO) te leggen, wat betreft het pedagogische, methodische en didactische deel. De opleiding voor de eerste graads bevoegdheid blijft binnen het WO. Met betrekking tot het derde punt wordt voorgesteld in toenemende mate er toe over te gaan de toekomstige beroepsbeoefenaars voor een deel te laten opleiden door hen, die het beroep uitoefenen.

De heer Schenk wenste de vakgroepen ten slotte veel creativiteit en inspiratie toe.

Dank

Meteen na de afloop van de studiedag ben ik door veel mensen gekomplimenteerd voor de organisatie. Op mijn beurt wil ik echter diegenen bedanken die – min of meer achter de schermen – erg veel hebben bijgedragen aan het slagen: de dagvoorzitter, de inleiders die hiervoor al voldoende aan bod zijn geweest, degenen die stof hebben aangedragen voor de 'posters', en zij die hebben geholpen bij het vorm geven en het 'maken': vooral Hans van Rheenen, May Roelofsen, Carry Elemans. Bovenal erg veel dank aan twee onmisbare 'hulpverleners', Riet van de Westeringh en Danielle Schols (student-assistent) en voor de verzorging van de uiteindelijke verslaglegging in dit themanummer de (eind)redactie van het Vakblad voor Huishoudkunde.

Jeanne van 't Klooster